

Kawalerowicz - faraon kina

Wszystkie obiekty na wystawie pochodzą ze zbiorów Muzeum Kinematografii w Łodzi. Większość została przekazana przez żonę reżysera Małgorzatę Dipont w 2012 roku. Kolekcja liczyła 1363 obiektów dotyczących życia prywatnego, działalności politycznej i twórczości reżysera. Uzupełnienie stanowią pozyskane przez Muzeum zagraniczne plakaty, dokumentacje scenograficzne i przygotowawcze m.in. do filmu Faraon pochodzące z kolekcji Jerzego Skrzepińskiego oraz materiały przekazane po wystawie „Quo vadis - kulisy filmu”.

W gablotach można zobaczyć robocze i ostateczne wersje scenariuszy, pamiątkowe albumy, fotosy, werki i projekty scenograficzne. Przestrzeń wystawy została podzielona na tematy: przedmioty osobiste, scenariusze, scenopisy, scenografia, kostiumy, fotosy, werki, materiały promocyjne oraz archiwum taśmy filmowej. Najstarsze materiały – m.in. akty urodzenia, chrztu czy metryki ślubów – pochodzą z przełomu XIX i XX wieku i odnoszą się do ojca Edwarda Kawalerowicza oraz babki Walentyny Pliszewskiej. W części archiwum obejmującej życie prywatne Jerzego Kawalerowicza znajdują się obiekty z czasów dzieciństwa takie jak zeszyty z wierszami, ćwiczeniami kaligrafii i świadectwa szkolne. Dorosłe życie reprezentują nagrody, dokumenty oraz albumy pamiątkowe.

Pomiędzy eksponatami związanymi z życiem i twórczością reżysera znajdują się urządzenia, narzędzia i środki, wykorzystywane przez pracowników Działu Zbiorów muzeum do opracowywania i zabezpieczania obiektów (m.in. księga inwentarzowa, stanowisko digitalizacyjne, stół montażowy oraz archiwum plakatu). Kuratorami wystawy są Zuzanna Woźniak i Łukasz Grygiel.

Wystawa będzie czynna do 29 stycznia.

Jerzy Kawalerowicz urodził się 19 stycznia 1922 roku w Gwoźdźcu na terenie dzisiejszej Ukrainy. W licznych wypowiedziach wracał do lat dzieciństwa, spędzonych wśród przenikających się kultur, religii i obyczajów mieszkających tam Polaków, Ukraińców i Żydów. Przyszły reżyser był kinomanem, fascynowali go włoscy neorealiści: Vittorio de Sica i Giuseppe de Santis oraz awangardowi radzieccy twórcy lat trzydziestych: Siergiej Eisenstein czy Wsiewołod Pudowkin.

Po II wojnie światowej studiował malarstwo w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Równolegle zapisał się do Instytutu Filmowego. Jak pisała Maria Kornatowska w czasopiśmie „Kino” w 1978 roku: „Kawalerowicz stanowi zjawisko osobne i osobliwe w naszym kinie. Studia w Akademii Sztuk Pięknych rozbudziły w nim wrażliwość wizualną. Ale też nigdy nie ulegał pokusie – tak częstej u wielu wychowanków Akademii – uprawiania malarstwa filmowego, naśladowania mistrzów pędzla lub popularnych szkół artystycznych. Chronił go przyrodzony instynkt filmowca”.

Nakręcił 17 pełnometrażowych filmów fabularnych. Często były to adaptacje książek, chociaż materiał literacki traktował jako pretekst do tworzenia uniwersalnych opowieści o miłości, emocjach i władzy.

Od 1955 roku do śmierci był szefem najpierw Zespołu Filmowego, później Studia Filmowego Kadr. Został także pierwszym prezesem i współzałożycielem Stowarzyszenia Filmowców Polskich. Wykładał w łódzkiej Szkole Filmowej. W trakcie pracy nad publikacją „Faraon kina”, poznał trzecią żonę Małgorzatę Dipont. Scenariusz do ostatniego filmu – na podstawie „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza – napisał już w latach siedemdziesiątych. Przez wiele lat zabiegał o jego realizację, a film miał premierę w 2001 roku. Reżyser zmarł 27 grudnia 2007 roku w Warszawie.

Materiały prasowe
Fot. Filmoteka Narodowa